

НОВИЙ
ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ
дум, думок, коломийок
— i —
пісень Весільних.

PETER RUTA
431 POLSON AVE.
WINNIPEG 4, MAN.

Накладом Руської Книгварі. — 850 Main St., Winnipeg.

НОВИЙ
ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ
дум, думок, коломийок
— i —
пісень Весільних.

PETER RUTA
431 POLSON AVE.
WINNIPEG 4, MAN.

ВІННІПЕГ
Накладом Рускої Книгарні 850 Мейн Стріт.

HARVARD UNIVERSITY
WIDENER LIBRARY

UKRAINIAN INSTITUTE
LIBRARY GIFT

Г. Гурко

1. Пісні товариські при всяких
нагодах.

1.

Де есть руська вітчина?

Де пшениці, ячмена,

І де жита є досить,

Куда голод не гостить!

Ой на, на, ой на, на

Ой там руська вітчина,

Де молоко, мід тече,

Ліс, дуброва, луг цвите,

Там де гори, долини

І тучні скотини!

На, на, на, на, на

Ой там руська вітчина.

Там є з чого чересла

Уклепати до плуга,

Ой там і сіль є своя,

Нею солить чужина!

На, на, на, на, на

Ой там руська вітчина.

Де Сян, Дністер, Буг реве

Порогами Дніпр трясе,

Де широкі суть степи

Де гуляли Козаки:

На, на, на, на, на

Ой там руська вітчина.

Там де народ молодий,
Сильний, кріпкий і мирний,
Вітців віри ся держить
Рідним словом Бога чтить:
На, на, на, на, на
Ой там руська вітчина.

Де могили з давних літ
Пригадують змерлий рід,
Де старих батьків діла
Одягає дум краса:
На, на, на, на, на
Ой там руська вітчина.

Така руська вітчина:
Над ню лучшої нема
Всего, всего есть досить
Аж ся серце веселить!
На, на, на, на, на
Така руська вітчина!

2.

Дай нам Боже добрий час,
Як у людей, так у нас,
І в щасливу годину,
Розвеселім родину;
Ой, ну, ну, ой ну, ну,
Розвеселім родину!

Ви матери з батьками,
Поставайте враз з нами,
Возьміть збан в середину,
Розвеселім родину:
Ой ну ну, ой ну ну,
Розвеселім родину.

Ви малий пондраки,
Витинайте гопаки
Нуже живо, нуже ну,
Розвеселім родину:

Ой ну ну, ой ну ну,
Розвеселім родину.

Ви дівчата з хлощямп
Поставайте враз з нами,
В так щасливу годину
Розвеселім родину:

Ой ну ну, ой ну ну,
Розвеселім родину.

Веселого хлопака,
Всегда міна однака,
Натре в біді чушрину
І веселить родину:

Ой ну ну, ой ну ну,
І веселить родину:

Най журить ся богатий,
Де подіти дукати,
Я хоть бідний, не згину,
Бо весело родину:

Ой ну ну, ой ну ву,
Бо веселю родину.

Чис серце есть тверде,
Най собі від нас іде,
Най іде він в чужину,
Бо він смутиль родину!

Ой ну ну, ой ну ну,
Бо він смутиль родину.

А так станьмо всі вколо,
Заспіваймо весело:
Най Бог в кожду годину
Розвеселить родину:

Ой ну ну, ой ну ну,
Розвеселить родину.

В нас родина вся одна,
Українонька свята,
Чи опанча, чи сердак,
Чи Гуцул, чи Подоляк!

Ой так, так, ой так, так,
Чи Гуцул, чи Подоляк!

Де Дністер, де Сян і Прут,
Наші річеньки пливуть,
І від Буга за Бескид
Всюди чесний руський рід.

Ой наш рід, руський рід,
Хоть підеш і за Бескид!

Най щезає вся біда,
Най живе нам свобода!
Руські люди, руський край,
Руська мова і звичай.

Ой наш край, руський край,
Руська мова і звичай !

3.

Де дім є мій, де жизнь моя?
Там де Дністер бистротечний,
Безпредільний, безконечний, —
Там де Сян і Буг і Прут
В руслах текуть:
Там сторона моя рідна,
Там мій дім і жизнь моя!

Де дім є мій, де жизнь моя?
Там де храми віковії,
І памятники святії,
І церковний наш обряд
О минувшім говорять:
Там сторона моя рідна
І мій дім і жизнь моя!

Де дім є мій, де жизнь моя?
Де кургани і могили,
Городища старожилі,
Прах богатирів хранять,
Де Бояни наші спять:
Там сторона моя рідна
І мій дім, і жизнь моя!

— Де дім є мій, де жизнь моя?
Де Мстислав, Роман, Данило,
Лев, послідне світило,
Край і віру стерегли
Від ворогів і гибелі:
Там сторона моя рідна
І мій дім, і жизнь моя!

Де дім е мій, де жизнь моя?
Де народ сердечний, добрий,
В битвах сильний і хоробрий,
Вірний славі давних днів;
Всякий час співає о тія:
Там сторона моя рідна,
Дім там мій, і жизнь моя!

Де дім е мій, де жизнь моя?
Там де мама батько старенький,
Сестри, братчик молоденький,
В смирній хатині жиуть!
І мене з тогою ждуть:
Там ах, там сторона рідна
І мій дім і жизнь моя!

Де дім е мій, де жизнь моя?
Де Русинка молода,
Жалібно співа,
Золоте жито жне,
Де краса моя живе:
Там сторона моя рідна.
Там мій дім, і жизнь моя!

4.

Козак пана не знав з віка
Він родив ся на степах,
Став ся птахом з чоловіка,
Зріс у кіньських стременах,

Коли часом змучив ноги,
Під медведем в снігу спав,
То на кождий гук тревоги
Сотню татар навязав.

Ой рад би я тое знати,
Чи на світі такий зріс,
Що не став би утікати,
Перед лісом наших спис.

Нам найлучше у природі,
Пушта — ліжко, небо — стріл,
Кінь у боку на поводі,
На янчарці вусів сніл.

А атаман скоро свисне,
Вже козака лук дзвенить,
А як коня в ногах стисне,
То всі вітри догонить.

Коли козак з врагом беть ся,
Серце клепче як коса,
А як козак засміється,
То сміють ся небеса.

Ой щасливий, хто родив ся
На пустинї козаком,
Найщасливший, хто влюбився
В дівчинонці на Дніпром.

5.

Колись Русин з під Бескида
Так тяженько не думав,
Бо ся в лучшім щастю видів,
Злої долі він не знав:

Але того щастя мати
Давно в темнім гробі спить,
Не хочу їй споминати —
Бо жаль серце розранить!

Сонце скрило ясні лучі,
Що галицький гріли край,
А нещастя рясні тучі
Зляли ся на руський край,

Як з облаків чорні хмари
Шлють на землю град і грім,
Так на руський рід Татари
Смерть і згубу несли всім.

Відки ранна сходить зори
І новий свитає день
Там з далека Чорноморя
Меч нас нищив і огень;

Видів Русин, як з городів
Дим ся в облак підносив,
Як з побитих многих родів
Чорний потік крові плив!

Видів як міста богато,
Красні села рабував,
Бранців з вітцівської хати
Поганин в неволю гнав;

А старенький отець рідний
В гірких слезах ся купав,
Потрачених дітий, бідний
Із неволі виглядав.

Коли мати в день і в ночі
Проливала слезний здрій,
Не могла по сину — дочи
Утулити жаль тяжкий;

Жена вірна свого друга,
Муж дружини виглядав,
Дітям тяжка серцю туга;
Отця, матір ворог взяв!

І вкладав на них окови,
— »Рідний краю, будь здоровий,
Гонив в степи, в пущі, в Крим:
Вже тя більше не узрим!«

Дармо Русин із чужини
До домоньку іздихав,
Дармо з вітром до родини
Жаль тяженький посилає.

В його землі все спустіло,
Лиш плач чути по лісах,
Поле трупом ся покрило,
Всюди сумно, плач і страх!..

В церквах Божа мовчить хвала,
Не голосить в свята дзвін;
Земля плодів не виділа,
Облогом лежить загін!

* * *

Лиш усішані могили,
Що батьків кости покрили,
Споминають смутний час,
Гіршу долю як у нас.

6.

Щастъ нам Боже, щастъ нам щастъ!
Розвивати руській цвіт,
Бог нам Вишній сили дасть
Ми сотворим новий світ;
Ну же братя! нуж ділати
Поки ще путь перед нами,
Щоби світу показати,
Що ми ще е Русинами.

Щасть нам Боже, щасть нам щасть!
Начинати в добрий час,
Таж за нами Божа властъ
Таж і наш народ не згас:
Славу нашу повитаем
Руським серцем, руським словом
І весело заспіваєм
Надбескидським гуком, громом.

Щасть нам Боже, щасть нам щасть!
Руській неньці, вірним всім,
Вже загибла наша страсть,
Нуж ся нині веселім;
Всюди най ся відзыває
Один голос, одна віра
Наші серця огріває
Як за часів Володимира.

Щасть нам Боже! щасть нам щасть!
Устроїти руський храм,
Бог нам поміч дав і дастъ.
Щасть так Боже! дальше нам:
Щоб достойно в світі жити
Як то наші батьки жили,
Імя руське возносити,
Щоб го враги полюбили!

—о—

7.

Мир вам братя всім приносим,
Мир то наших отців знак,
Мира з неба всі днесь просим
Чи богатий, чи бідак:

Разом руки си подаймо
І як братя ся любім
Одні другим помагаймо
К спільній меті поспішім.

І рознесім піснь новую
Гень! за море, в чужину
І свободу молодую
Повитаймо як весну:
Мир хай буде во вік з нами
Бо де мир есть, там і Бог,
Мир нас злучить з небесами
Сил зішло на нас много.

Тоді світ ся весь дізнає,
Що український люд жие.
Рідну віру в серци має
І над землю ю взнесе;
Мир вам, далій тепер жваво
Підлітаймо висше все;
Добров мислев не кровавов
Куда ясне сонце йде.

Щож нам нині на заваді
Все вже зникло тепер в час,
Далій в мірі, далій в ладі
В імя Бога лише враз:
Мир вам, мир українськи діти
І гаразд вашим хатам,
Разом сили получіте
Благо, благо буде нам!

8.

(з 1579 року).

Гей козаче в імя Бога!
Вже голосить в церкві дзвін
Кому мицій дім, небога,
За проклятим на здогін!

Гей козаче! на врага,
Гура-га! гура-га!

Тутка гори, а там став,
Ступай, ступай куди хоч:
Через воду можна в плав,
Через гору перескоч!

Далі хлощі на врага!
Гура-га! гура-га!

Збивай коню копитом
Хотя піна потече:
Я закляв ся королем,
Що Татарин не втече;
І рознесем рід врага,
Гура-га! гура-га!

В низ ратища, очи в шлях,
Нім западе мрачна ніч,
Нім ворогів схопить страх
Ще уточить юхи Січ:

Далі, далі на врага,
Гура-га! гура-га!

Годі тобі до нас гнати,
Тут на віки пропадеш;
Годі тобі з нами грati,
Не уйдеш, ой не уйдеш!

Бо ми здавим геть врага!
Гура-га! гура-га!

Низом спіси, низом спіси,
Бо вже танець ся почав:
Пропадете чорні біси,
Козак шаблю в руки взяв;
Козак летить на врага!
Гура-га! гура-га!

Затріпотав орел в страху,
І дивить ся з гори ласо;
Зажди, зажди милий птаху,
Будеш їсти враже мясо,
Бо рознесем рід врага:
Гура-га! гура-га!

Не бійте ся руські діти,
Пийте вино у стола!
Тепер можна вам сидіти
Як під крилом ангела:
Бо стріл хмара на врага!
Гура-га! гура-га!

Не бійте ся молодицї,
Не бійте ся дівчата:
Можна справлять вечерницї,
Бо вже пропав рід врага!
Бо вже пропав рід врага!
Гура-га! гура-га!

— o —

9.

Я Русин був, є і буду,
Я родив ся Русином;
Чесний мій рід не забуду,
Останусь його сином.
Русин був мій батько, мати,
І руська вся родина.
Русини сестри і братя
І широка дружина.

Я світ узрів під Бескидом,
Перший воздух руський ссав,
Я кормив ся руським хлібом,
Русин мене колисав.
Як перший раз отворив рот,
Руське слово прорік,
На азбуці перший мій піт
З молодого чола тїк.
Руським потом питаний був, 4
Руським іду розходом
В широкий світ, та не забув
З своїм знати ся родом.
І тепер хто питас мя,
Хто мя любить, хто держить,
Одно лиш руське племя
Гідність мою все держить.
Тому тобі, о роде мій,
Клену ся живим Богом,
За печальний труд і любов
Повиную ся довгом!

—o—

10.

Як я братя раз сконаю,
Занесіть мя де я знаю,
Тай киньте там троха глини,
Як для мене сиротини.

Ви мя братя поховали,
Тай до дому повертали,
Аж приходить моя мила,
Дивить, дивить — то могила.

А вона си подумає,
Хто тут бідний спочиває,
Ані плити, ані рути,
Тутки мусить козак бути.

І номало, помаленьку,
Піде слеза по личеньку,
Уломала яворини,
Як для мене сиротини.

Явір виріс, зеленіє,
Сонце світить, сонце гріє,
Люди ходять зі ще рвати,
Миленької не відати.

Прилетіли соловії, —
Місяць світить а не гріє;
Ой миленька заплакала
І тяженько зарпдала:

»У могилі добре бути!...
Нич не видно, нич не чути, —
Ні пташини, ні дівчата,
У могилі не видати.

—o—

11.

Там на горі крута вежа,
Там бистра тече вода,
Там дівчина чорнобрива,
Хорошая, молода.

Як погляне ясним оком,
Як ся мило засміє,
То аж в серцю лекше стане,
А в козаку серце бє.

В нас дівчата всі хороші,
Коса з довгим волосом,
Зубки білі, брови чорні,
Личко як кров з молоком.

Дармо сїєш дівче цвіти,
Вони тобі не зайдуть;
Дармо просиш отця, матір,
Тя за мене не дадуть.

Бо ти єси богатая,
Отець, мати ще живе,
Є богаство, красна хата,
А в тій хаті всого є.

А я бідний сиротина,
Пуща мені рідний брат:
Бурка, шабля, вся родина,
А кінь сивий то мій сват!

Пошо людям тес знати,
Де милой ворота,
Пошо людям те казаги,
Де кохась сирота.

Скажи мені сивий коню:
Де ті літа, де той час?
Як ми знали славу світа,
І як знали люди нас!

—————o—————

12.

Верховино, світку ти наш!
Гей! як у тебе тут мило,
Як игри від, пливе тут час
Свобідно, шумно, весело:

Коломийка:

Є у мене топір, топір, та кована бляшка,
Научу я того Німця, тай і того ляшка.

З верха на верх, а з бору в бір,
З легкою в сердю думкою,
В чересі кріс, в руках топір,
Буяе легінь тобою!

Коломийка:

Як зашумить коломийка, ватаг загуляє,
Чорноброву дівчиноньку кругом обертає.

Літом цілим, би ніч би день,
Хлопці гуляють ту наші,
Свобідна ту вода, огень,
Довольні ліса і паші!

Коломийка:

Ой нема то краю, краю, над ту Верховину,
Коби мені погуляли хоч одну годину!

Ту Лях не клав ланцухом меж!
Німець не станув стопою,
Буйная тут землі одеж,
Плекана каплі росою!

Коломийка:

Гей поїдем в поле, в поле, зі стричком
на шиї,
Вже нам більше не задзвонять дзвони в
Коломиї.

Гей що ми там Поділя край,
Нам полонина Поділе
А бори степ, ялиця май,
А звіря голос весіле.

Коломийка:

А я тее дівча люблю, що біле як гуся
Воно мене поцілує, тілько притулю ся.

Не бавить нас ворогів месть,
Щоби лип порох, та цівка,
У Бога світ, у людий честь
Та овець гурма—сопілка.

Коломийка:

Задудніли сіромахи, в полонині чути,
Якжеж тебе Верховино тяженъко забути!

Та коби прис хребет із вод,
І медвідь шибнув лісами,
Завіяв юг, заграв Бескид;
Черемош гукнув водами.

Коломийка:

Черемоше! Черемоше! чиста твоя вода,
Дівчинонько з Верховини яка твоя врода.

То ми то час, то ми то піснь,
Молодче нуже в простори!
Овечці сплав, з кучерів пліснь,
І далі, далі, на гори!

Коломийка:

Ой запало, загоріло за горами сонце!
Заграй же ми мій миленькій під мое ві-
конце.

Там то бренить трембіти звук,
Щебече любо сопілка,
А як звіря завиз— гук!
В челюсти, плюне му цівка.

Коломийка:

Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай toti не сконали, що нас розлучили!

13.

Красна зоре, подиви ся
Ясним личком з висоти;
Близше, низше прихили ся,
Тугу з серця розжени.

Засвітай м'ні як світалась
Колим в щастю моїм жив;
Мило, щиро все сіялась,
Нім тя темний світ закрив.

Красна зоре! ти все знала
Мій гаразд і клопіт всяк,
Хутко, прудко, потішалась,
Як дитину сонний зрак,

У надії очідавем
Лучшої долі що весни,
Жити, снити переставем
Бо ми щастя цвіти всхли.

Тепер вже ми світ немилюй,
Бо надія, де-ж вона?
Стану, гляну нещасливий,
Щастя моого десь нема!

—о—о—

14.

Ти дівчино із Подоля,
В твоїх руках моя доля,
Ти владаєш серцем моїм
Я не можу бути твоїм.

Люблю тебе, щож ми з того,
Тобі треба богатого:
Мене неба покарали,
Що богацтва м'ні не дали.

Чи я в лісі уродив ся,
Чи я в полі охрестив ся,
Чи такі куми тримали,
Що м'ні щастє відбрали!

Піду же я в ліси, бори
Шукаючи щастя, долі
Або буду смерти ждати,
На недолю нарікати.

Боже з неба високого,
Глянь на мене молодого:
Коли хочеш хвали своїй
Дозволь же м'ні пари моїй.

О мій Боже, щож я винен,
Чим не любив як повинен;
Скарай Боже 'го за тоє
Хто розлучив нас обое.

—————o—————

15.

Там де чорна гора шумно
Угрів край витає,
Там де біла Тиса крута
Чорну доганяє :

Там ти ангел мій миленький
Як цвіт процвітала,
Там ти літа молоденькі
В щастю проживала.

І я щастя шукаючи
В той край завигав,
Долі собі глядаючи
Тебе я ізбрав:

Бог получив мя з тобою
Щастє, долю дав,
Ах чому ж так молодую
Тебе мені взяв!

Ти мя вірно полюбила
І я тя любив,
Ти щаслива зі мно була
І я щаслив був:

Деж, ах деж ти ся поділа,
Вірний друже мій,
Чом так скоро улетілась
В вічний супокій ?

Зри на мої сумні очі
Як сльози ся ллють
Діти твої дрібненькі
Матір свою ждуть :

Прийди мила к мужу свому
Сльози утули,
Прийди мати к дому твому
Діти накорми !

Діти батька ся питаютъ,
Де їм матір дів,
З плачем мені докучають,
Чом тя не привів:

Вставай мила з гроба твого
Дім твій посіти,
Або мене ти з тобою
До гробу прийми !

16.

Як ніч мя покриє,
Зіронька затліє —

Тоді казалась, що прийдеш.

Зіроньки сіяють,
Тебе виглядають,
Колиж, ах колиж ти вийдеш?

В долині чудесній
При луні небесній,

Щаслива була ти і я;
Тодішні хвилі
Ще днесъ мені милі,
Ах любко, голубко ти моя!

Деж ти ся поділа
Ти доле щаслива

Подруго моїх ти давних літ?
Не вернеш ніколи,
Пропалась поволи,
Пропалась в облачний там світ.

Судьба розлучила
З тобою мя мила,

Натхнула мя гадков лиш тов:
Де зірки яскраві,
Генъ — в небі синяві,
Возьми, ах возьми мя з собов!

Бо світ той прекрасний,
В котрім я нещасний,

Як в пущі самітний би жив,
І числив дні, хвилі,
Котріб нас злучили,
І в котрих би-м вже не тужив.

17.

Козак коня напував, Дзюба воду брала;
Козак собі заспівав, Дзюба заплакала.

Козак:

Не плач, Дзюбо моя любо, поки я з тобою
Як поїду в Україну, заплачеш за мною!,

Хмара іде дощик буде, ходімо до хати,
А там будем, Дзюбо люба собі розмовляти!

А що кому та до того, що я Дзюбу люблю,
А я своїй Дзюбі любій, черевички куплю.

Черевички з китаечки, панчошка едвабна —
Як-же Дзюбу не любити, коли Дзюба ладна !

Черевички з китаечки, панчошка з атласу —
Ходи Дзюбо, моя люба, бо не маю часу.

Скажи Дзюбо моя люба, чи ти любиш мене?

А я піду до матінки просити о тебе.

А я тебе Дзюбо люблю, сам Бог тее знає,
Проси мами, проси тата нехай нас звінчає !

Коло млина конюшина — явір похилився ;
Як з Дзюбою не оженюсь, не буду женившся.

Там у лісі на галузі сорока скречоче;
Ах мій Боже милостивий, як ся тебе хоче.

Дзюба:

Там у лісі при дорозі кокоче кокошка;
Ой я того хлопця люблю, що дзюбатий
трошка!

Козак:

Як-же Дзюбу не любити, коли Дзюба
ладна,
А я Дзюбу поцілую й на коня гайда !

Мати:

Не вір Дзюбо козакови, що то люльку
курить;
Бо він мовить що тя возьме, а він тебе
дурить.

Не вір Дзюбо козакови, що він огонь
крепче,
Бо він іде до другої, а на тебе бреце.

Козак:

Ой прибіг мій кониченько, та перед во-
рота,
Вийди, Дзюбо моя люба, хороша, золота!
Ой не вийшла Дзюба люба, вийшла її
мати;

Мати:

А хто хоче Дзюбу взяти, най іде до хати!

Козак:

Бодай тебе Дзюбо люба, твої чорні очі !
Не стояв би кінь вороний до темної ночі!
Ой коню мій нещасливий, треба відіхнати;
А що було серцю мило — треба занехати.

Ой піду я на гороньку, а на горі бузьки;
Який такий та до Дзюби, а я до Гануськи.

Ой чия то керниченька, де голуб ку-
пав ся,
Ой чия то тая Дзюба, що я в ній кохав ся.

Дзюба:

Ой вийду я на гороньку, махну я рукою:
Заверни ся козаченьку! згину за тобою.

Козак:

А хто любить гарбуз, гарбуз, а я люблю
диню;
А хто любить господара, а я господиню.
А хто любить губи, губи, а я печериці;
А хто любить дівчатонька, а я молодиці.

Дзюба:

Два голуби воду пили, а два колотили,
Бодай тії не сконали, що нас розлучили.
Ходжу, нуджу понад беріг тяженько
вздихаю;
Біднаж моя головонька, що долі не маю!
Хиба в воду занурю ся, та вже не вер-
ну ся!
Збудусь смутку і клопоту, там не зажу-
рю ся.

Булож мене моя мати малую втопити,
Чим такую нещасливу, на той світ пу-
стити.

Ой як тяжко конопельки в болоті топити;
А ще тяжше моя мати, на тім світі жити.

Ні я в лісі, ні в долині, ані при роботі;
Тілько моя головонька в журбі та кло-
поті.

Журила ся мати мною, як риба водою;
Дала мене в неволеньку, жалує за мною.
Стратила я мій вік цілий, вже ся не
надію,
Деж я тепер себе в світі нещасна подію?
Ой ти Боже мій єдиний, Ти моя потіха!
Потіп мене нещасливу, вибав з того лиха!

—o—

18.

Стойть явір над водою,
В воду похилив ся,
На козака незгодонька,
Козак зажурив ся.

Не хили ся явороньку,
Ще ти зелененький,
Не жури ся козаченьку,
Ще ти молоденький!

Не рад явір хилити ся —
Вода корінь мие
Не рад козак журити ся —
Ta серденько ние!

Ой поїхав в Туреччину
Козак молоденький —
Оріхове сідалечко
Ta кінь вороненський.

Ой поїхав в Туреччину
Та там й загинув,
Скоро милу Україну
На віки покинув.

Казав собі насипати
Високу могилу;
Казав собі посадити
В головах калину!

Будуть пташки прилітати
Калиночку їсти;
Будуть мені приносити
Від родини вісти!

—о—

19.

(Із Підгірян).

Чого лози похилились
При тихій воді?
Чому слезоньки полились
Мені молодій.

Піду лугом зелененьким, зіля накопаю
Приложу його до серця — полегші
дізнаю.

Но бою ся — скаже мати;
Що, доню, тобі?
Не мож серцю розсказать,
Я плачу собі

І кінця моїм розпукам в світі не видаю,
І все вечір і поранок слезами витаю,

Мені снилось, що на грядці
Васильок усох,
Що при нашій білій хатці
Не стало грядок,

Що слезами я васильок тихцем підливала,
Що білими рученьками я грядку плескала.

Ох, коби немилой ночи
Не вернулись сни !
Ох, коби лиш два часочки,
Два веселі дни.

І для сердя супокій я знов відзискала
Красож моя, кобиж ти ся горю не дісталася.

20.

З тої гори високої
Вітрець повіває,
Сивий голуб-голубочок
Голубки шукає.

Якаж tota голубочка,
Якаж вона мила
Не маленька, румяненіка,
Сама чорнобрива.

Ой, та літай сивий птаху,
І ти сивий орле,
А хто ж мене молодую
До себе пригорне ?

Ні щирости, ні милости,
Ні пожалуваня,
Чорним очам нема спаня,
Рукам спочиваня.

Ой як маєш говорити,
Говори сердечно,
А не маєш говорити —
Умирай конечно.

Ти умирай із вечера,
А я із поранку,
Скажемо ся поховати
Разом в одну ямку.

Скажемо ся поховати
Разом головами,
Ой тож буде розмовонька
Хоть там межи нами.

Як зійдесь гора з горою,
А друга з другою,
Тоді буде розмовонька
Миленський з тобою.

—0—

21.

Ой місяцю, місяченьку
Не світи ні кому,
Тільки мому миленському,
Як іде до дому.

Ой місяцю, місяченьку
І ти зоре ясна,
Ой світи там на подвіре
Де дівчина красна.

Ой місяцю, місяченьку
Зайди за комору,
Нехайже я з своїм милим
Трохи поговорю.

Два лебеді на тій воді,
Оба білесенькі,
Не будем ми, серце в купі
Бо ще молоденькі.

Два лебеді на тій воді
Днює і ночує
Ой не будем серце в парі,
Душа моя чує.

22.

Далась мене моя мати
За Дунай, за Дунай,
Тепер собі моя мати
Подумай, подумай!

Дунаю не перебрити,
Не перебродити,
Не будуж тя моя мати
Во віки видіти.

Далась мене моя мати,
За муж молодую,
Як би totu калиноньку
В воду студеную.

О як тяжко конопельці
Сирій, в воді гнити,
Єще тяжше молоденькій
На чужині жити.

Далась мене моя мати
За високі гори,
Не далась ми більше віна,
Лишень одні пчоли.

А пчоли ся розлетіли,
А я ся лишила,
Щоби мені лиха доля
Голову сушила.

— o —
23.

Ой ти поїхав,
Мене понехав,
А я бідная плачу;
Сплакала-м очи
Як в день так в ночі,
Що світонька не бачу.

Дурна пташина,
Невеличкая,
Що по гільонці скаче;
Дурна дівчина
Тай нерозумная,
Що за гультаєм плаче.

Ой як же мені
Та не плакати,
Самі слезоньки ллють ся:
Що від милого
Вістопъки нема,
А від нелюба шлють ся.

Жадна пташина
Без товариша
Не пробуває в лісі;
А ти поїхав
Мене понехав
Як ластівочку в стрісі.

24.

І шумить і гудить
Дрібний дощик іде,
А хтож мене молодую
До домоньку заведе?

Обізвав ся козак
На солодкім меду:
Гуляй, гуляй дівчинонько
Я тя домів заведу.

Не ведиж ти мене
Ой прошу я тебе,
Бо я злого мужа маю
Буде бити мене.

На бік хлопці, на бік,
Бо чорт мужа несе;
Як увидить мене з вами,
То го трястя потрясе.

Ей та най ним трясе
Як вітер лозами,
А я собі молодая
Погуляю з вами.

І шумить і гудить,
Скрипка грає, бас реве,
Козак мовчить а все знає,
Козак домів поведе.

25.

Ой вітси гора, вітси другая,
Межи тими гороњками ясная зоря.

Я собі гадав, що зоря зійшла,
А то моя дівчинонька по воду пішла.

Дівчино моя, напій ми коня!
Не напою, мое серце, бом ще не твоя.

Як буду твоя, напою ти два
З студеної керниченьки, з нового ведра.

—0—

26.

Сивий коню, сивий коню,
Що ти задумав ся?
Нема тої дівчиноньки,
Що я в нїй кохав ся.

Сивий коню, сивий коню,
Наїж ся оброку;
Поженем ся за милою
У землю глибоку.

Сивий коню, сивий коню,
Тяжко на тя буде,
Поїдемо разом з вітром,
Попасу не буде.

Бігай коню, бігай коню,
Бо вже вечеріє;
Ой там світить моя мила,
Де з ліса зоріє.

Виджу милу, виджу любу
Дивить ся в віконце;
Хоть як темно, хоть не видно —
Світить ся як сонце.

Одна гора високая,
А другая низька;
Одна мила далекая
А другая близька.

А я тую далекую;
Людям подарую;
А до сеї близенької
Самий повандрю.

А у тої далекої
Воли та корови,
А у сеї близенької
Чорненській брови.

—○—○—

27.

Тече річка невеличка,
Піду, перескочу,
Видай мене моя мати
За кого я хочу.

Хоть бісь мамо і хотіла,
Щоб я 'го кохала,
Богатого, а не того,
Що собі обрала.

Хоть убогий не богатий,
Не дбаю я о то,
Бо той мені, що го люблю,
Стане за золото.

Ходжу, нуджу і журю ся
Та відай я умру,
А вжеж тебе мое серце,
Ніяк незабуду.

Чорна хмара наступає,
Гори не видати,
Будеш мене мое серце
Нераз споминати.

Спомяник мя мое серце,
Хотяй раз на днину
Я тя буду споминати
Сто раз на годину.

28.

Ой ти дівчино зарученая,
Чого ти ходиш засмученая?
Ой як я маю весела бути,
Кого люблю я — трудно забути.

Ої ти дівчино, чорні очі,
І в день смутна ти і не спиш в почі;
Чорні очі принаду дали,
Дунцу і тіло зовсім узяли.

Ой ти дівчино думками блудиш,
Сама не знаєш, кого ти любиш;
Ой знаю, знаю, кого кохаю,
Лишень не знаю як жити маю.

29.

А я люблю Петруся,
Тай сказать бою ся;
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

Мати ся догадала
Щом Петруся кохала;
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

Била мене матуся,
Що я люблю Петруся;
Ой біда не Петрусь,
Біле личко чорний вус.

Хоч ти мене мати вбий,
Таки буде Петрусь мій;
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

Як не виджу Петруся,
То від вітру валю ся,
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

Як побачу Петруся,
По під боки беру ся;
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

Наварила, напекла,
А для кого, для Петра;
Нема Петра, лише Гриць,
Шкода моїх варениць.

30.

Ой пішлаб я на музику,
Коб дав батько пятака:
Закрутілаб я на віки
Молодого козака.

Туп, туп ніженьками,
Цьок, цьок підківками,
Гоп, цуп, га, тропака,
Бо я з роду вже така!

Мабуть ненька моя мила
За молоду як мак цвила;
Мабуть мене все кохала,
Гарну доню виховала.

Туп, туп ніженьками,
Цьок, цьок підківками,
Гоп, цуп, га, тропака,
Бо я з роду вже така!

На все село мене знають,
Кажуть: інша не така:
Хлощі в танци видирають,
Бо я люблю тропака.

Туп, туп ніженьками,
Цьок, цьок підківками,
Гоп, цуп, га, тропака,
Бо я з роду вже така!

Бо хто щиру правду любить
Скаже: кожда з нас така!
Коли козак приголубить —
Серце бє ся тропака:

Туп, туп ніженьками,
Цьок, цьок підківками,
Гоп, цуп, га, тропака,
Бо я з роду вже така!

31.

Ніхто не винен, тільки я,
Тільки я, тільки я,
Що полюбила гультая,
Гультая, гультая.

Гультай не робить, тільки пє,
Тільки пє, тільки пє,
Прийде до дому, жінку бе,
Жінку бе, жінку бе.

Є в сусіда гарний син,
Гарний син, гарний син,
Там то хороший вражий син,
Вражий син, вражий син.

Личко біле хоч малої,
Хоч малої, хоч малої.
Губки румяні, хоч щілуй,
Хоч щілуй, хоч щілуй,

Очі чорненькі, хоч дивись,
Хоч дивись, хоч дивись,
Хлопець — до серця хоч тулись,
Хоч тулись, хоч тулись-

—о—о—

32.

Ой пійду я до млина, до млина
Бо в тім млині мельник як калина,
Там то мамцю мельник,
Там то мельник добрий,
Там то мамцю хороший,
Меле ґречку без грошей.

Меле, меле, на кіш насипає
І на мене пильно поглядає.

Там то мамцю мельник і т. д.

Меле, меле, а не решетуе
Обернеть ся, мене поцілує,
Там то мамцю мельник і т. д.

—о—

33.

Бувай здорова! я відїзжаю,
В широкім світі долі глядати,
Без тебе мила туги зазнаю
Мені без тебе щастя не знати.

Як би щасливо з тобою жити,
З тобою день ми однов годинов;
Без тебе серце буде тужити,
Більше сто разів як за родинов,

Бо очка твої як дві зірниці,
Що просвічають блудним на світі,
Нераз світили ясно в темниці
Моего житя любов окриті .

В вік не загине память о тобі
В серцю моїм, мила, так тя люблю,
Хиба о тобі забуду в гробі,
Тепер хоть раз тя най поцілую.

Ще на останок бувай здорова,
А сли Бог разом судів нам жити,
Колись ся стрітить наша дорога,
Би нас обое разом злучити.

—о—
PETER RUTA
431 POLSON AVE.
WINNIPEG 4, MAN.

34.

Коло млина яворина,
Коло млина кладка;
Я з нелюбом говорила,
А за любим гадка.

Щоби гори покопати,
Ліси порівнати,
Тодіб видко було мені
Аж до його хати.

На бесіді із другими
Скучно мені було,
Бо за лісом, за горами,
Серце тебе чуло.

Ой чи гляну на зіроньки,
Чи на місяць ясний,
Виджу тебе мій миленький,
Твої очі красні.

Щоб я була така красна
Як та зоря ясна,
Світила я, знаю кому,
Ніколи не гасла.

Світила я, світила я
Ніколи не гасла,
Як би ішов до другої,
За хмари би зайдла.

Чи ти мене моя мати
В церков не носила,
Щось для мене, сиротини
Долі не впросила.

І до церкви я носила,
І Бога молила;
Така тобі моя доню
Доля ся судила.

Ой піду я до церковці
Богу ся помолю:
Возьми Боже житя мое,
Скороти недолю.

Як не верне тая вода,
Що вже поплінула,
Так не вернуть тії літа,
Як щаслива-м була.

— o —

35.

Боже з неба високого,
Глянь на мене молодого:
Дайми долю, тебе прошу,
Дай ми дівчину хорошу.

Зійшов місяць, а не гріє,
До дівчини серце мліє.
Зійшов місяць із півдня,
Котру люблю, та облудна.

Над річкою, над бистрою,
Пізнав ся я з дівчиною;
Над річкою з береженька,
Пригортано до серденька.

Ти дівчино, серце мое
Що я винен ти такоє?
Що за користь з того маєш,
Що невірно мя кохасши?

Чоловіче бій ся Бога!
Бо я дівчина убога,
Не кохай ся ти зі мною,
Не поправиш долю свою.

Баламуте сего світа,
Баламутині мої літа,
Хочеш мене розкохати,
А потому перестати.

Світ великий, шукай собі,
Котра буде мила тобі.
У мене не найдеш віна,
Я лиш хороша дівчина.

36.

Гей я козак з Українє,
Козак з роду, козак з міни!
Я то в житю не заплачу,
Гучу, кричу, граю, скачу.

Трясте тому, що ся бідить
Що лише над грішми сидить;
Не з розкоші, лише з біди,
Тну голубця, йду в присіди.

Чого ти ся зажурила?
Скажи мені моя мила!
Не велика серцю туга,
Не будеш ти, буде друга.

Бодай наше побереже!
Хоть нагайка плечі зріже;
Козак на те не заплаче,
Гукне, крикне, грас, скаче.

От так у нас чабарашки,
Хоть попід стіл, та все в рачки;
То на пальцях, то в присіди,
То до корчми, то в сусіди.

37.

Ти козаче чорновусий,
Чому в тебе жупан куций?

Дівки мене підпойли,
Жупан мені підкроїли.

Ой маю я купу грошей,
Справлю тобі жупан довгий,
Нехай дівки тес знають,
Най не поють і не крають.

У козака — все любити,
До дєсятъох враз ходити.

Тота скоче, тота плаче,
А в тамтой серце колаче.

Тота плаче, що ї зрадив,
Тота плаче, що ї вибив,
А в тамтой серце колаче,
Як взрить козака, то скоче.

Коли козак підскакує,
Всї дівчата урадує.

А як піде тай в присюди,
Розвеселить усі люди.

Козак свище, підскакує,
Що підскочить — приспівус:
Ой я козак з України,
Козак з роду, козак з міни.

Козак грає на турбані,
Дівки за ним як ті лані.
Всї хороші, всї моторні,
Білі личка, очі чорні.

Коли козак скришки вчує
Ноги крутить і простує.
Гнеть він іде туди-сюди,
Як чорт веть ся на присюди

У козака все одненько,
Зле чи добре, все миленько;
Днесь би сто нагайв взяти,
Завтра буде танцювати.

Коли козак вусом скрутить,
Три від разу збаламутить,
Та думає, тамта лає,
З тов що стало ся, не знає

Коли козак підскакує,
Підківками вибренькує,
А як вдарить обцасами,
Вікна задзвонять шибами.

Нема танцю над козака,
Бо то великий гуляка;
Туди-сюди вискакує
А ногами викидує.

У козака там лиш жити,
День за днем на тім травити:
Щоб співати, танцювати,
Дівчатонька цілувати.

—○—

38.

Хто горівку пє, робить дуже зло:
Тратить гроші без розкоші
Потім бриндзю бє.

Хто горівку пє, кривдить сам себе:
Бо все з дому без сорому
До корчми несе.

Хто горівку пє, ганьбить сам себе,
Бо пяницев, негідницев
Поругають все.

Хто горівку пє, черв му совість тре:
Мов би пявки без заставки
Кров із него ссе.

Хто горівку пє, в пропасть дуже пре
Бо лиш гріхи без потіхи
Пекло 'му несе.

Хто її не пє, той все здоров є,
Често у всіх має, гаразд знає
! долю має.

Най же пропаде, хто горівку пє,
Най 'то палить, з ніг 'го валить,
Світ з него-сь сміє!...

—o—

39.

Час до дому час,
Час до дому час,
Буде мене мій муж бити,
Нема кому боронити.

Час до дому, час, час, час, час
Час до дому час.

Із корчми іду,
Як ічола гуджу,
А за мною молодою
Ідуть хлонці чередою
Та в цимбали бють, бють, бють, бють,
Та в цимбали бють.

Ой ти мужу мій,
Отвори двір свій,
Іде твоя милесенька
Із корчмоньки пянесенька,
Чи будеш їй рад, рад, рад, рад,
Чи будеш їй рад.

Чи я ти не рад,
Ти мій виноград,
Лягай з Богом та проспи ся,
А уставши поправи ся,
То все буде в лад, в лад, в лад, в лад,
То все буде в лад.

Комарі гудуть,
Спати не дають,
Накрию ся з головою,
Ячмінною соломою,
Та най мене тнуть, тнуть, тнуть, тнуть,
Та най мене тнуть.

— o —

ІІ. ДУМИ І ДУМКИ.

1.

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуть ся;
Ой як болить мое серце
Самі слези ллють ся.

Трачу літа в лютім горю
Тай кінця не бачу,
Тілько тоді полегшає,
Як нипком поплачу!

Не помогуть слези щастю,
Серцю легче буде,
Хто щаслив був хоч часочок,
По вік не забуде.

Єсть-же люди, що і мой
Завидують долі:
Чи щасливаж та билинка,
Що росте у полі?

Ой у полі на пісочку,
Без роси на сонці;
Тяжко жити без милого
В чужій сторононьці.

Без милого нема долі,
Стане світ тюromoю:
Без милого нема щастя,
Немає спокою!

Де ти милий, чорнобривий?
Де ти? — обізви ся ся!
Як без тебе я горюю,
Прийди, подиви ся.

Полетілаб я до тебе,
Та крилець не маю,
Щоб побачив як без тебе
З горя висихаю.

До когож я пригорну ся,
Хто мя приголубить?
Коли нема того тутка,
Котрий мене любить?

—0—

2.

Ах я непрасний, що маю ділати,
Люблю дівчину, не можу ї взяти,
Не можу ї взяти, бо зарученая,
Ах доля мої, доле непрасная!

Просив би я ї, щоби мя кохала,
Тай щоб тамтого та перестала;
Але не хоче, бо я не богатий.
Ах я непрасний, що маю ділати!

Щоби вироки Неба були хтіли,
Мене богатим були учинили;
Взяв би я собі, котра мені мила,
Ах долеж моя, доле нещаслива!

Хоть її не возьму, буду її сприяти;
Всякого добра для неї жадати:
Нехай в тім житю не зазнає злого,
Що її наймильше, пехай мас много!

—o—

3.

Ой не ходи Грицю та на вечерниці,
Бо на вечерницах, лівки чарівниці,
Солому палять і зіля варять
Тебе Грицуно, здоровля позбавлять.

Там то одная чорнобровая,
То чарівница справедливая!
І чарівница і зіле знає,
Тебе Грицуно заздрісно кохає!

В неділю рано зіле копала,
А в понеділок пополокала,
Прийшов вівторок, зіле варила,
В середу рано Гриця строїла.

Прийшов же четвер, Гриценко умер,
Прийшла пятниця, поховали Гриця,
Сховали Гриця близько границі,
Плакали за ним всі молодиці.

І хлопці Гриця всі жалували,
Чорнобровую всі проклинали:
Нема і не буде другого Гриця,
Що го зігнала з світа чарівница.

Так би я знала з сіней до хати,
Та як я знала чим чарувати:
Ой суть у мене чари готові
Біле личенько і чорні брови.

В суботу рано мати доню била:
На що ти доню Грицуя струїла?
Не знала ти того, що зіле уміє,
Що Гриць сконає, нім когут запіє?
Ой мати! мати! жаль ваги не має, —
Най ся Грицуњо в двох не кохає,
Кохав він ще крім мене другую
Также дівчину чорнобровую.

Не був він вірний, казала я тобі
Най же він тепер спочиває в гробі:
Най же не буде ні її ні мені,
Най ся Гриць наїсть сирої землі.

От се тобі Грицю я так зробила,
Що через тебе мене мати била,
От се тобі Грицю такая заплата
З чотирох дощок темная хата.

4.

Ах ти доле нещасная
Що ти виробляєш!
Далась на час пізнати ся,
Тепер розлучаєш.

Така воля і вироки
З високого пеба!
Хоть тя люблю мое серце,
Виїзджати треба.

Нехай же нам та розлука,
Та не робить смутку!
Бог ласкавий, нашу милість
Приведе до скутку.

Проси Бога дівчинонько,
І я його молю,
Щоби нам дав в парі жити
Щасливую долю.

Пращай, пращай, моя люба,
Прийшов час розстаня;
Будь здорова, ховай память
Вірного коханя.

Хот я тепер відїзжаю,
Не зважай ти того,
Я тя люблю і так буде,
Поки житя мого.

Ой будуж я без устанку
Богу ся молити,
Чей ми Господь дастъ з тобою
Хутко ся видіти.

— o —

5.

Щож я буду бідний діяв,
Що я жита не посіяв?
Гречка ми ся не вродил,
Долеж моя непраслива!

Сусід оре, сусід сіє,
У сусіда зеленіс;
А у мене не орано,
І нічого не сіяно.

У сусіда хата біла,
У сусіда жінка мила;
А у мене нії хатинки,
Нема щастя, нема жінки.

За сусідом молодиці,
За сусідом і вдовиці
І дівчата споглядають,
Всі сусіда поважають.

У сусіда обороги,
У сусіда повні стоги;
А у мене ані нивки,
Ані сіна стебелинки.

Піду межи ліси, гори,
Піду межи темні бори.
Тай там буду смерти ждати,
На недолю нарікати.

—о—

6.

Ой за тихими водами
Сумно, тай смеркло ся;
Ой, як голос між горами,
Щастє розбило ся!

Летить ворон чорнокрилий,
За ним загуділо:
Щастє мое, гаразд милий
На віки зниділо.

Тіжко голубу малому
Гори перебити:
Ой ще тяжше безродному
На сім світі жити.

Ти зазуле сивенькая,
Закуй ми сумненько,
Най розпуга та лютая
Вирве ми серденько.

—0—

7.

Із за гори, із за ліса
Вітрець повіває;
Скажи, скажи, тихий вітрε,
Як ся мила має?

Чи здорова, чи весела,
Личко румяненьке?
Чи сумує, чи горює,
Чи личко бліденське?

Бо я тужу, бо я плачу,
Слезами вмиваюсь,
Веселої годиноньки
Вже не сподіваюсь!

Коби мені крильця мати,
Соколом злетіти,
Тяжку тугу із серденька
При милій розбити!

Ой літав би-м, ой літав би-м,
Що дня і що ночи,
Щоби милій у чорненькі
Надивитись очи.

Ой, літав би-м, ой, літав би-м,
Зорями ясними,
Щоб ся мені натішити
Ручками білими.

Ой літав би-м, ой літав би-м,
Світом білесеньким,
Щоб мені ся натішити
Личком румяненським.

Ой, літав би-м, ой, літав би-м,
Вечером тихеньким,
Щоб мені ся натішити
Ходочком дрібнепеньким.

Ой, літав би-м, ой, літав би-м,
Лісами горами,
Щоб мені ся натішити
Милими словами.

Ах, я бідний, нещасливий,
Тай крилець не маю,
Сохну, чахну в далечині,
Всяк день умираю!

—о—

8.

Цвітка дрібная
Молила неньку
Весну раненьку:
— »Нене рідная
Вволи ми волю,
Дай мені долю;
Щоб я зацвила,
Весь луг скрасила;
Щоби я була,
Як сонце ясна,
Як зоря красна,
Щобим згорнула
Весь світ до себе!«

— »Доню, голубко,
Жаль мені тебе,
Гарная любко,
Бо вихор свисне,
Мороз потисне,
Буря загуде;
Краса змарнє
Личко зчорнє;
Головоньку склониш,
Листоньки зрониш, —
Жаль серцю буде«.

—0—

9.

Ніс ся місяць ясним небом,
Там де зоря ясна;
Летів хлопчик чистим полем,
Де дівчина красна.

Часом місяць і зійшов ся
З тьмавою хмарою;
Нераз хлопець поборов ся
З журною гадкою:

»Журна гадко, печалива,
Що ти мене гониш?
Білий світ м'ні гірким робиш,
З очий слези рониш?

Уступи ся, лиха нене,
З вітром в ліси, гори,
Най по тобі чутка згине
Як сліди на морі.

Най радоші мому серцю,
Най надія грає:
Най м'ні доля веселенька
Птичкою співає!

10.

Шуми віtre, шуми буйний
На лїси, на гори,
Мою журну неси думку
На Підліські двори.

Там спочинеш, моя думко,
В зеленій соснинї,
Журбу збудеш, потішиш ся
У лихій годинї.

Там ти скаже дуб старенький,
І оден і другий,
Як там жив я ще маленький,
Без журби, без туги.

Там ти скаже та соснина,
Й всяка деревина :
Як там грато серце мое,
Світала година.

У садочку соловейко
Щебетав пісеньки,
Розвивав ми пісеньками
Літа молоденькі.

Там колодязь студененький,
А дуб воду тягне;
Не так щастя, як той води
Моя дунпа багне.

Підлісецька горо біла!
Як тебе не бачу,
Так м'ні тяжко, так м'ні сумно,
Що трохи не плачу..

Веселая сторононько!
До серця-сь пришла;
Душа тебе як милого
Мила забажала.

Там то любо, там солодко,
Весело і мило;
З миленькою у любоцах
Вік би ся прожило!

—o—

11.

Ох ти доле, лиха доле,
Гадино їдлива,
Переїлась мое щастє,
Гіренька година!

Запустилась в мою душу
Журбу і розпуку;
Учинилась мому серцю
З гараздом розлуку.

Ой місяцю, місяченьку,
Тихенько думаеш:
Мої тяжкої недоленьки
Ти певно не знаєш:

Ой не знаєш, ой не знаєш
І не будеш знати:
Як то тяжко сиротоњці
В світі загибати!

Сам не знаєш, ні сестричка
Звіздонька не скаже :
Як то гірко, сли недоля
Мицій світ завяже!

Тобі хиба тільки смутку,
Що хмара насуне;
А радощів з зірочками
З межи нас не труне.

А мені ось на тім світі
Своє серце їсти;
Бо з недолев бороти ся,
Як під воду плисти.

Десь за морем, за горами
Мій гаразд здрімав ся;
Десь з безвістій, з темних лісів
Мій смуток пригнав ся.

Ой пригнав ся, тай вороном
Надо мнов літає;
Бе ми серце тяжким крилом,
Радість розбиває.

Вчера ввечер чорна хмара
Мені говорила;
— Чудуеш ся побратиме
Де ся доля діла?...

Твоя доля, то я була —
Я тя не минаю:
Вкрила я тя чорнов мраков
І тепер вкриваю.

І над гробом твоїм мраки
Ще мої повиснуть —
Ой, надія!... таку долю
Най то громи тріснутъ!..

—o—

12.

Повій вітре, вітресеньку
Там де тужить мила,
Нехай несуть там пісеньку
Твої легкі крила.

Повій віltre, віtresеньку,
Де вінці сплітає:
Неси вісти, що молодець
Щиро ї кохає.

Погладь її віtresеньку,
Та по личку білім,
Нехай знає їй серденько,
Що я її милим.

Най не плаче, най не тужить,
Вже час ся зближає;
Прийде милий, приголубить —
З нею ся звінчає.

—0—

13.

Повій віltre на Вкраїну,
Де покинув я дівчину;
Де покинув чорні очі,
Повій віltre із півночи.

Між горами там долина,
А в долині є хатина:
В тій хатині голубонька,
Голубонька дівчинонька.

Повій віltre на схід сонця,
На схід сонця, край віконця,
Край віконця постіль біла,
Постіль біла, дівча мила.

Як спить мила, не збудилась,
Нагадай їй з ким любилась,
З ким любила ся, кохала
І любити присягала.

Як забеть ся їй серденько,
Як дівча зітхне тяженько,
Як заплачуть чорні очі,
Повій вітре із півночі.

А як мила позабула,
Як нелюба пригорнула,
То розвій ся край долини,
Поверни ся з України.

Вітер віє, вітер віє,
Серце тужить, серце мліє.
Вітер віє, не вертає,
Серце з жалю умліває.

—0—

14.

Ой пошід гай зелененький
Ходить Довбуш молоденький,
На ніженську налягає,
Топірцем ся підпирає,
Тай на хлощів покликає:
»Ой ви хлощі, скорше бігом,
Ходім братя разом в гості!
Бігом хлощі, скорші бігом,
Западають стежки снігом,
Усігавайте всі раненько
Убирайте ся скоренько,
У постоли скірянії,
У волоки шовковії.
Щоби Куті не минути,
До Косова повернути.
Ходіть хлощі тай зі мною,
Тай у гору за скалою,
Бо щедмо та до Дзвінки,
До Стефанової жінки.

»Ой Довбуше, ти пане наш,
Там пригода буде на нас!
Бо куда ми лиш бували,
Нігде зради не видали,
Тепер зрада тай над нами,
Молодими легінями.«.

»Вп на мене уважайте,
По дві кулі набивайте.
Станьте ж хлонці тут з куточку,
А я піду під віконця
Виглядати свого сонця.«.

Чи спиш серце, та чи чуєш,
Ой чи сама ти ночуєш?«
»Чи спиш серце, тай чи чуєш?
Чи Довбуша заночуєш?«

»Ой я не сплю, я все чую,
Розбійника не зночую;
Ой я не сплю, я все чую,
Бо вечероньку готую.
Лиш Стефана нема дома,
І вечеря не готова,
Буде вона дуже пильна
І всім людям буде дивна!«

Гукнув Довбуш із під хати:
»Чи ся кажеш добувати,
Чи йдеш зараз відчиняти
І Довбуша привитати?«

»Не кажу ся добувати,
І не піду відчиняти.«.

»Пусти суко раз до хати,
Щоби двері не ламати!«

»В мене двері тисовій,
В мене замки сталевій!«

»Не помогуть замки твої,
Як підложу плечі свої!«

Став ся Довбуш добувати,
Стали замки відлітати,
Скоро Довбуш двері вхилив,
Зараз Стефан в серце стрілив;
В праве плече в саме серце,
Довбушеви кровця тече.

Ой ти чорте, ти Дзвінчуку,
Бо ти мя з'їв через суку;
»Треба було не гуляти,
Суці правди не казати,
Ой бо в суки тілько віри,
Як на бистрій воді піни.«

Ще став Довбуш, вийшов з хаты
»Треба хлощі утікати!
Ой ходіть ви всі до мене,
Підтримайтеж трошки мене,
Положіть на полянчині,
Ой, як же тяженько мені!
Ти Іване Сандагірський,
Бери мене по легінськи!«

»Ой, Довбуше, Довбушуку!
Чомусь не вбив totу суку?«

»Як я її вбити мав,
Коли я ю ще кохав.
Ой ви хлощі, ой ви мої,
Возьміть мене з хати тої;

Возьміть мене на топори,
Занесіть мя в сині гори,
В сині гори занесіть мя
На дрібний мак посічіть мя,
Най ся Ляхи не збиткують,
Мое тіло не чверткують«.

»Ой Довбуше, ти пане наш,
Велика є пригода на нас!
Деж ми будем зимувати,
І де літо літувати!
Пішли би ми в Молдавщину
В далеку Україну,
Та і там ми зле зробили,
І там собі пошкодили,
Бо хотіли князя вбити
І княгиню з собов взети«.

»Возьміть мене, занесіте,
В Чорну Гору положіте,
А самі ся розійдіте,
Срібло злoto забирайте,
А самі ся розходжайте,
І топірці занехайте
Людську кров не проливайте;
Людська кровця не водиця,
Проливати не годить ся!«

Срібла, злota не забрали,
Бо гайдуки їм не дали,
Взяли вони — всіх забрали,
На зад руки повязали.

»Ой Довбуше, ти пане наш,
Велика пригода на нас,
Деж ми будем зимувати
І де літо літувати?«

»В Коломиї на риночку,
В тяжких дібах, в зелізочку,
Будете ви ночувати,
Там будете дні днювати;
Там будете ночувати,
Будуть птиці тіло рвати!«

—):†:(—

III. КОЛОМІЙКИ.

I. Любовні.

I. Молодецькі.

Гей плину я по Дунаю
Тай собі думаю:
Нема красших співаночок,
Як у нашім краю!
Ой нема то, ой нема то,
Як руська країна,
Там співає Коломийки
Кождая дівчина.

Соловію наш миленький,
Куда ти літаєш?
Чому ж ти нам як бувало
В гаю не співаєш?
Ой гаю наш зелененький,
Гаю наш темненський,
Нема твого соловія,
Тому так сумненський.

Чом ти, мілій соловію,
В гаю не співаєш?
Та де твої співаночки
Тепер подіваєш?
Коломийки мої любі,
Де я вас подію?
Збирав я вас в лісах, горах,
По полі розсюю.

Ой співав би-м коломийки,
Коби їх удати;
Та я в чужій сторононці,
Будуть ся сміяти:
Бо то чужа сторонанька
Тай чужій люди,
Будуть з мене ся сміяти,
А мені жаль буде.

Ой піду я межи гори,
Там, де живуть Бойки,
Де музика дрібно грає,
Скачутъ по легойки.
Ой нема то як у горах
Дівчата співають,
Ой нема то як у горах
Молодці гуляють.

Руська наша коломийка,
Хоть вона дрібйка,
Вона мила і все щира,
Мені солодойка.
Як возьму я коломийки
Співати, співати,
Затужиш ти тай заплачеш,
Тай станеш думати.

Нема танцю на всім світі,
Як та коломийка,
Вона душу вириває
Із моого сердейка!
Як заграю, заспіваю,
Туга ізчезає
Бо та наша коломийка
Таку силу має.

Як я тії коломийки
Зачую, зачую,
Через тії коломийки
Дома не ночую.
Коломийки мої любі,
Що в вас таке миле?
Та не смутіть — розвеселте
Серце ненадієве.

Та бо їй твоя фуярочка
Жалісненько грає,
Ти гадаєш, дівчинонько,
З жалю умліває.
Ти гадаєш дівчинонько,
Що я собі граю,
А я собі від серденька
Тугу відганяю.

Як би не ті коломийки,
Був би-м вже загинув,
Був би-м з горя, та з недолі
Давно світ покинув.
Но як серце мое тужить,
Горює, сумує,
То як собі заспіваю,
Уже не банує.

Заграй же ми музиченьку
Білим пальцями,
Най я собі потанцюю
З чорними бровами.
Ой у тебе музиченьку
Руки золоті,
Тож ти душу потягаєш
В світи далекії.

Заграй же ми музиченьку
Яку розумієш,
Чи ти руки покрутило,
Чи грати не вмієш?
Заграй же ми музиченьку,
Я си потанцюю,
Най ся вороги не тішать,
Що я все баную.

Ой скрипочки із лищочки,
А струни з барвіну,
Як заграю, буде чути
Аж на Україну:
Тепер я собі заграю,
Тепер защебечу,
А як прийде лиха доля,
Пташкою відлечу

Тече річка по каміню,
Годі її сперти,
Мені рибку полюбити,
Хоть би і умертл.
Стойть верба над водою
Корінем в долині,
Щось ми рибко учинила,
Що за тобов гину?

Ой калина біло цвіте,
А червоно родить,
Велике закохане
До біди приводить.
Цвіте тернє, цвіте тернє,
Бо корінє має,
Хто коханя не зазнав,
Той жалю не знає.

Відтіль гора, відтіль друга,
Посеред долина.
Межи тими гороњками
Любая дівчина.
Треба гори розкопати,
Долину зрівнати,
Щоби ми ся видно було
До милої хати.

* *

2. Дівочі.

Тепер я си заспіваю,
Тепер моя воля,
Не стойть ми пред очима
Гірка моя доля.
Тепер я ще молоденька,
Не знаю тужити,
Ой тепер я ще нікого
Не вмію любити.

Ой на ставі, на ставоньку,
Там гуси пливають,
Тож то мене серце тягне,
Як музики грають;
Ой вже тепер вечеріє,
Сонечко заходить,
Пусти мати погуляти,
Бо душа доходить.

Я співаю і гуляю,
Нічо не гадаю,
А іще ся віддавати
І гадки не маю;
Тепер я собі ще вільна,
Тепер я щаслива,
Тепер мені усі кажуть:
Краснась, чорнобрива.

Тепер я си заспіваю,
Тепер молоденька,
За рік, за два, за чотири
Не буду вільненська,
Но я тобі заспіваю
Миленський, тобі то,
Ой уже нам не надійде
Друге таке літо.

Заграй мені музиченьку
В яворові скришки, ,
Піду з милим погуляти
Ворсгам на збитки.
А там в полі дві тополі,
Третя зелененька.
Не буду ся віддавати,
Бо ще молоденька.

Тече вода із города,
Тече мала річка:
Ой мій милив такий красний,
Як у траві чічка:
Як ся яло у Русалю,
Чічечки збирати,
Так ся яло, мій миленський,
Нам двоїм кохати.

Я гадала молоденька,
Що сонечко сходить,
А то милив чернобривий
По городі ходить.
Я гадала молоденька,
Що сокіл літає,
А то милив, чернобривий
На кони гуляє.

Породила мене мати
Темненької ночі,
Дала мені біле личко
І чорненські очі.
Буду я ся миленькому
Все в очі дивити,
Його чорні, — мої чорні,
Будуть ся любити.

Коби річка невеличка,
Я би перебрила,
Коби ми був мицький вірним,
Я-б його любила.
Але тобі мій миленький
Нема що вірити,
Ти так з іншов, як і зі мпов.
Будеш говорити.

Гей, ти дубе зелененький,
Листки твої рясні;
Ти козаче молоденський,
Слова твої красні.
Слова твої хоть прекрасні,
Та чортова думка,
Доки-м тебе не любила,
Була-м як голубка.

Коби річка не широка,
Я би не бродила,
Коби любко не був красний,
Я-б 'го не любила.
Але річка широкая,
То буду бродити,
А мій любко молоденський,
Буду 'го любити.

Та я жита не сїла,
Само жито сходить.
Я любчика не чарила
Сам до мене ходить.
Я не вміла чарувати,
Ані моя мати,
Яка доля ми суджена,
Таку буду мати.

Тілько ми ся полобили
Мати ся дізнала,
Дай же Боже розійти ся
Як чорная хмара.
Чорна хмара розійде ся,
А дощу не буде,
І з нашого закоханя
Бог знає, що буде.
Ой била мя моя мати,
Ой била мя, била,
Нераз моя вечеронька
На рано остигла.
Не раз моя вечеронька
Була на сніданя,
Через тебе мій миленький,
Мое закоханя.

Ой не думай мій миленький,
Не думай, не думай,
Перебрила-м бистру річку,
Перебриду й Дунай.
Та як будеш мій миленький
Думати, думати,
Буде твоя шпениченська
В поли зимувати.

Та не треба мій миленький
Долі нарікати,

Памятай лиш свого слова
Вірно додержати.
Я ти дала мій миленький
Раз слово вірное,
Будем жити аж до смерти
В вірности обое.

Болить мене головонька,
Я й не повідаю,
Коби ми ся що не стало
З великого жалю.
Болить мене головонька
Й пе дотулити ся,
Коби дали на милого
Хоть подивити ся.

* * *

3. Сиротинські.

Ой вийду я рано в поле,
Говорю з росою,
Тай враз з нею нарікаю
На нещасну долю;
Ой вийду я на гороньку,
Тай ся задумаю:
Зісталась я сиротою,
Нікого не знаю.

Ой у моїм городчику
Росте леліечка,
Щож ми з того,
Що-м молода,
Коли-м сироточка;
Та як toti конопельцї
У болоті гнити,
Так то мені сиротинцї
На сїм світі жити.

Матиж моя миленькая,
Ти сивенький пташку,
Тиж то мене згодувала
На бідоньку тяжку.
Мамож моя золотенька,
Ти сивий голубе,
Ти мене саму лишила,
Служать ся мнов люди.
Що-ж я тобі моя мамцю,
Такого зробила,
Що ти мене пустенников
Такою лишила.
Ко-б булась мя, моя мати
В купели заляла,
Була би-м ся із короля
Долев не міняла.

Якіtotі цвітки красні,
Котрі заквітають,
Якіtotі діти щасні,
Котрі матір мають.
Людські діти як дітоньки,
А я сиротонька,
Людські діти матір мають,
Моя у Богонька.

Гей умерла моя мати,
Бідонько-ж, бідонько,
Вже не скаже, не промовить:
Що робиш дівонько?
Та як я си нагадаю
Матусеньку мою,
Мене такі жалі візьмуть,
Що я ледви стою.

Нема цвітку на сім світку,
Як на тій калині,

Ніхто не є тикай милюй,
Як мати дитині.
Моя мамця уже в гробі.
Он її могила,
Пошо-ж я ся нещаслива
На сей світ вродила?

* * *

4. Вояцькі.

Нащо мені женити ся,
Нащо мені долі,
Стойть мені у Самборі,
Карабін на столі.
Ой Самборе, Самбороньку,
Бодайсь завалив ся,
Через тебе миленької
Свободи позбув ся.

Ой дубе мій зелененький,
Ой дубе мій, дубе,
Ой дубе мій, дубе,
Ой я хлопець молоденький,
З мене жовнір буде.
Мати моя старенькая ,
Та я твій спиночок,
Тось то мене виховала,
Під карабіночок.

Ой заплачеш моя мати
Дрібними слезами,
Як я буду присягати
Перед образами;
Ой заплачеш, моя мати,
Заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на ціарськім
Конику зобачиш.

Ой заплачеш моя мати
З неділеньки тої,
Як побачеш білий ремінь
Через плечі мої.

Ой заплачеш моя мати
Рясними слезами,
Як мя будеш пізнавати
Межи жовнірами.

Пане-брате товаришу,
Де ся грива діла?
Ой в Самборі в Поручника
У печі згоріла.
І ти дружба і я дружба,
Оба ми є дружби,
Ой вже ми ся додружбили
Вояцької служби.

Гей в Самборі в крайнім домі
Муровані стіни,
Там то моого миленького
Кучері усіли.
Ой кувала зазуленька
Над маком, над маком,
Зістало ся коханячко
В Самборі вояком.

Сніги впали, леди стали,
Потоком ся здули,
Ой вже моого миленького
В черевики взули.
Як узули в черевики,
Тай карабін дали,
Ой загнали миленького
Аж геть — до Молдави.

Ой до Стрия доріженъка,
До Стрия, до Стрия,
Обстригли ми кучерики,
Тепер гола шия.
Чи будеш ти моя мила
За мнов жалувати,
Як ми будуть черевики
Ніженъки глодати.

Летїв орел понад море,
Жалібненько краче:
Взяли сина у жовнїри,
Мати за ним плаче.
Плаче мати, плачуть сестри,
Тай уся родина,
Тепер вже не наша буде, —
А царська дитина.

Відібрали миленького
Та на жовнїренъка,
Не так мати за ним плаче,
Як його миленька.
Питає ся мамуненька:
Що тобі ся стало?
Болить мене так серденько,
Як трутки нассалось.

Не плач мати, не плач мила,
Не плач, не жури ся,
Маю я ся в що убрati,
Приїди, подиви ся.
Ой маю я кабат, зброю,
Буде в чім ходити,
Буде в чім ходити,
Піде кровця річенъками,
Та буде що пити.

Ой у лузі зелененькім
Зацвila калина,
На жовніра породила
Мати свого сина.
Бодай же ви вороженьки
Всі разом пропали,
На що ви ми дитиноньку
До війська забрали.

Породила мене мати
Темненької ночи,
Дала мені біле личко,
Чорненькій очі.
Волілась ми моя мати:
Чорне личко дати,
Ніж мали мя молодого
На жовніра взяти.

Ступай коню підімною,
Через криваві ріки,
Будь здорова матінонько,
Вже-м пропав на віки.
Ступай коню підімною,
Та розбивай груду,
Будь здорова родинонько,
Вже я тут не буду.

Вийшло дівча на гороньку,
Тай стало тай тужить,
Нема моого миленького,
Цісареви служить;
Та як мені не плакати,
Та як не тужити,
Пішов мілій десь далеко
Карабін носити.

Ой кувала зазуленька
Над виром, над виром,
Ой десь мое закохане
Вививає гвером.
Красила бим писаночки,
Нема бразилії,
Пішло мое закохане
Аж до Італії.

ІІ. Жартобливі.

1. Молодецькі.

Очи мої сиві,
То-сьте замисливі,
Та на тії дівчаточка,
Котрі чорнобриві.

Коби я так коня мав,
Як кульбаку маю,
Поїхав би-м до дівчини,
До котрої знаю.

Ти гадаєш дівчинонько,
Що до тебе я йду,
Хоть їй ти би мнов не згордила
Я си іншу знайду.

Котра стойть на переді
Тай ся запишила,
На ню хлопці уважайте,
Аби ся лишила.

Котра дівка на переді
Стойть дуже вбрана,
Не беріть їй хлопці в танець,
Най чекає пана.

Гей чіє то весіллячко?
Пана молодого,
Менї вільно погуляти,
Що кому до того.

Я веселий дівчинонько,
З веселого дому,
Ой весело усім людям,
Й мені молодому.

Ой щож то ми за зіллячко,
Що ся не посіє?
Ой щож то мені за хлопець,
Що ся не засміє.

Та я собі заспіваю:
Ой ду-ду-ду дайна,
Коби мене не зрадила
Моя рибка файнa.

Не дай же ся дівчинонько
Нікому зводити,
Поки мене, поки тебе,
Будем ся любити.

Ой я буду співатоньки,
Пошід toti сині гори,
А ти конотуй си,
Як же нам ся розходити,
Сама поміркуй си.

Зеленая ліщинонька
Не горить, а курить,
Молодая дівчинонька,
Не любить а дурить.

Зеленая ліщинонька
Лиш ся припалила,
Наша любов не пропала,
Лиш ся притаїла.

З під явора зеленого
Водиця цьопоче,
Ой бо моя дівчинонька
Любити не хоче.

Пане брате товаришу,
Зрада надімною,
Вже не хоче говорити
Дівчина зі мною.

Вже-м тя любко налюбив ся
Тай націлував ся,
Як соловій по садочку
Ягід надзюбав ся.

Качки жито витлумили,
Хто ж 'го буде жати;
Хлопці дівча зцілували, —
Хто ж їй схоче взяти?

Пасуть вівці в полонині,
Де ся зеленіє,
Те дівчатко хлощі люблять,
Що ся румяніє.

Подивлю ся у долину,
В тую роздолину,
Та хто ж мені зариває
Мою чорнобриву?

Най вже її зариває,
Лиш най не цілує,

Та най мені молодому
Личенька не трує.

Тече вода із города,
Тай крижочка леду,
Ой солодша моя любка,
Від цукру й від меду.

Гуляй, гуляй, моя Гандзю,
Гуляй і три ночи,
Но як прийдеши до домоньку,
Скажи правду в очи.

Присягалась, що мя любиш,
А я придивив ся,
Як Іванко, Андрусь, Процько
До тебе тулив ся.

Колись мене не любила,
Було не зводити;
Було тобі, Гандзюнуню,
За мнов не ходити.

Ой прийшов я до дівчини,
Дівчина ся дує,
Я шапочку під пахочку, —
Най тя чорт мордує.

Ой на горі монастир,
На долі здвіниця;
Ой там би я черчем був,
Коб' не молодиця.

2. Дівочі.

Тепер я си заспіваю,
Тепер маю волю,
Тепер я ся молоденька
Нікого не бою.

Тепер я си заспіваю,
Тепер ми ся хоче,
Коли мою головоньку
Ніхто не клопоче.

Єщем в печі не палила,
Тріски ізгоріли;
Ще-м нікого не любила,
Люди вже збагнули.

Я ще печі не палила,
А уже є курно,
Я нікого не любила,
Люди брешуть дурно.

Тече вода з під города,
Тече вода зимна,
Полюбив мя мій миленький,
Я тому не винна.

Ой ти роду великого,
А я не малого,
Ой ти любиш жартувати,
Тай я пе від того.

Пліне вода із города,
Іде в переверти,
То мя люди взяли в зуби
Через твої жарти.

Рибко моя солоденька,
Рибко моя срібна,
Пішла про нас бесідочка
Дуже непотрібна.

Коли мене любко любиш,
Не кажи нікому,
Бо то люди порозносять,
Як вітер солому.

Поки-м була молоденька,
Не зналам нічого,
Я гадала, що не буду
Любити нікого.

А тепер я вже виросла
На станочку стала,
Не одному молодцеви
До серця припала.

Ой я би ся утопила,
Але бо ся бою,
Та щоб де не завадила
В камінь головою.

Ой мож знати і спізнати,
Як хто кого любить,
Бо як іде доріженськов,
Оченьками блудить

Солоденький, милесенький,
Лиш би тя любити,
Такі маєш очка красні,
Вищипкали би ти.

Попід toti сині гори,
Попід toti терна,

Кусай милив орішеньки,
Мені давай зерна.

Пусти мати погуляти,
Я не забавлю ся,
Тільки хлощів розвеселю,
Назад поверну ся.

Тато добрий, тато добрий,
Мати не лихая,
Не боронять погуляти,
Поки-м молодая.

Та як тата вода чиста
Там на горі грає,
Так красно мій чорнобривий,
Козака гуляє.

А мій милив чорнобривий,
А мій милив ладний,
Кода тільки подивлю ся,
Не є такий жадний.

Один красний, другий красний,
Третий непоганий,
А мій милив межи ними,
Як намальований.

Болить мене головонька
З рана до вечера:
Не виділа-м миленького
Ні пині, ні вчера.

Болить мене головонька,
Треба ми доктора,
Лиш гарного, молодого,
Бо я дуже хора.

Шумки.

Гей, щіду я на ярмарок,
А там стойть дівчат сорок:
То чорнява то білява,
Куда глянеш — кожда жвава¹

Питас ся мати сина:
Що коштує ся дівчина?
Не питай ся моя мати,
Що коштує, треба дати!

Ой не продам свою любку,
Красну, милую голубку!
Як же ми любку продати,
З ким же я буду гуляти?

Гей козаче гуляй, гуляй,
До мене ся не притуляй:
Що то в мене за гуляня,
Коли нема притуляня.

Гей сів зажурив ся
Як на гуску подивив ся;
Така була моя мила,
Як та гуска чорнобрива!

Ти дівчино чорноока,
Не ходити ти до потока!
Ой бо там глибока вода,
Як ся втопиш — буде шкода.

Приснав ми ся сон дивненький,
Що приїхав мій миленький,
А я встала, засвітила,
Ой не той то, що-м любила.

Ой засвіти мила свічку,
Най перейду бистру річку,
Ой засвіти мила обі,
Най перейду пташко к' тобі.

Ніколи нема там добра,
Де дівчина любить по два:
Нема добра й не буде,
Як по два любити буде!

Ой любив я дівчат сорок,
А молодиць триста,
Тай ще в Бозі є надія,
Душа моя чиста.

Там на горі, на вершочку
Їхав дідько в черепочку,
А ми його не пізнали,
Тай шапочки познимали.

Там на горі на вершечку,
Молотили хлопці гречку,
Ані гречки, нії полови,
Лиш в дівчини чорні брови.

Гандзю люба, Гандзю мила,
Чим ти брови намостила?
Намостила капервасом,
Щоб дурити хлопців часом.

Колисала баба діда,
Від поранку до обіда,
А дід бабці купив капці,
Малі були втяв її пальці!

Гей, дівчино, чія ти?
Ходи зі мнов гуляти!

Не питай ся чія я,
Як ідеш ти — іду й я.

Сонце гріє вітер віс,
А дівчина з жалю мліє:
Знати, знати по тім личку,
Що тужила цілу нічку.

Прийдь милий, утішу ся,
Обійму тя притгулю ся.
Перестануть мої очи,
Слези лляти в день і в ночі.

—oo—oo—

V. Співаночки при танцях.

1.

А хто хоче Гандзю знати,
Прошу мене запитати!
Я скажу правду щиру,
Тілько прошу, дайте віру.

Така гарна як та рожа,
Як тополя, така гожа,
А в румянци така сила,
Що всі цвіти погасила.

Там то брови, там то очи,
Цілуй, цілуй, ще ся хоче;
Там то Гандзя, там то зух,
Там то письо як пампух.

Як я Гандзї не побачу,
То я тужу, то я плачу,
Як вона на мене гляне,
То вся туга перестане.

Ой пай богач ся не хвалить,
Що Ганусі мя позбавить,
Не візьме їй жадна сила,
Бо ми Гандзя бігме мила.

2.

Сім день молотила,
Чех, чех заробила,
І сама ся дивувала,
Що з козаком прогуляла.

Не жаль мені гроший,
Бо козак хороший;
Хоть пшість гропий утратила,
Так козака принадила.

Козак гожий, козак мицій,
Піду з ним я до могили,
Там травиця зелененька,
Там просплю ся молоденька.

Дуб, дуб зелененький,
А — мій козак молоденький;
Як козака не любити,
Коли з ним є добре жити,

3.

З того часу як вженив ся,
Я ніколи не журив ся:
Гоп, чук, Тетяна!
Чорнобрива, кохана!

За Тетяну сто кіп дав,
Бо Тетяну сподобав!
Гоп, чук, Тетяна!
Чорнобрива, кохана!

За Марусю пятака,
Бо Маруся не така:
Гоп, чук, Тетяна!
Чорнобрива, кохана!

Я веселий і здоров,
Від Тетяни чорних бров:
Гоп, чук, Тетяна!
Чорнобрива, кохана!

Як Тетяна засміє ся,
В мене радість відозве ся:
Гоп, чук, Тетяна!
Чорнобрива, кохана!

4.

На щож мене зачіпаеш,
Коли собі другу маеш;
Я не хочу так як ти,
По двох разом любити.

Шукай собі до вподоби
Щоби була рівна тобі;
Я не можу так як ти
По двох разом любити.

5.

»Ой, Гандзю милостива
Чим ти брови намостила?

Купервасу купувала,
Чорні брови малювала;

Ой, Гандзя кучерява,
Під решетом очувала,
Як решето проредеть ся,
Гандзя лиха набереть ся«.

»Ой, ти дуб, я береза,
Ой, ти пяний, я твереза,
Ой, ти старий, я молода
Чом між нами незлагода?«

»Ой, я дуб, ти береза.
Ой, я пяний, ти твереза;
Ой, я старий, ти молода,
Тим між нами незлагода!«

6.

По дорозі жук, жук,
По дорозі чорний,
Подиви ся дівчинонько,
Який я моторний.

Який я моторний
І в кого я вдав ся!
Хиба даси копу грошей,
Щоби женихав ся!

По дорозі галка,
По дорозі чорна,
Подиви ся козаченьку,
Яка я моторна.

Яка я моторна,
Гнучка, чорнобрива!
Як побачиш, — аж заплачеш,
Що я вередлива.

7.

Не топила, не варила,
На припічку жар, жар, —
Як я піду з сего села,
Комусь буде жаль, жаль.

Не топила, не варила,
У світлоньці димно —
Як піду я з сего села,
Комусь буде дивно.

Не топила, не варила,
У світлоньці душно, —
Як піду я з сего села,
Комусь буде скучно.

Не топила, не варила,
На припічку пошл —
Як піду я з сего села,
Зістане ся сокіл.

Не топила, не варила,
На припічку каша,
Прощавайте сусідоньки,
Тепер я не ваша.

VI. Гагілки.

(Від Золочева).

1.

Воротаре, воротаре,
Отвори воротеньки,
А хто воріт кличе!
Князеві служеньки.
А що за дар везуть?
Ярії пчолоньки —
Ой щеж бо нам мало,
А ми вам додамо.
А щож нам додас্যте?
Молоду дівоньку,
В рутянім віноньку.

2.

Ой Данчику, Білоданчику!
Поплинь, поплинь по Дунайчику,
Розчепи косу русу,
І чорненькії брови;
Возьми ся за підбоки,
Покажи свої скоки,
Возьми ся за підвіжки,
Шукай си товаришкі,
Вибери собі другу
З калинового лугу.

3.

Ой ніхто там не бував,
Де ся явір розвивав,
Ой яворе, явороньку зелененький!

Два місяці ясних,
Два парубки красних,
Ой яворе, явороньку зелененький!

Ой один ми красний,
В селі Івасенько,
Ой яворе, явороньку зелененький!

А другий ми красний
В селі Михасенько!
Ой яворе, явороньку зелененький!

* * *

Ой ніхто там не бував,
Де ся явір розвивав!
Ой яворе, явороньку зелененький!

Дві зіроночки ясних,
Дві дівононці красних!
Ой яворе, явороньку зелененький!

А одна ми красна
В селі Оленононка,
Ой яворе, явороньку зелененький!

А друга ми красна
В селі Кулинононка,
Ой яворе, явороньку зелененький!

А на Івасеви
Вишита сорочка,
Ой яворе, явороньку зелененький!

Ой хтож то му вишивав?
Прокопова дочка.
Ой яворе, явороньку зелененький!

А на Оленоньці
Трясучий віночок,
Ой яворе, явороньку зелененький!

Ой хтож то їй купував,
Степанів синочок,
Ой яворе, явороньку зелененький!

А на михасеви
Вишита сорочка,
Ой яворе, явороньку зелененький!

Ой хтож то му вишивав,
Андрієва дочка,
Ой яворе, явороньку зелененький!

А на Кулиноньці
Трясучий віночок
Ой яворе, явороньку зелененький!

А хто його купував?
Миронів синочок,
Ой яворе, явороньку зелененький!

—0—

PETER RUTA
431 POLSON AVE.
WINNIPEG 4, MAN.

VII. Пісні весільні.

(Від Перемишля).

1.

(Коли брат княгинї косу розплітає).

Треба косу розплітати,
Треба вінець закладати,
Пішла княгинонька,
Пішла Горшинонька,
До Городенька,
Білими ніженьками.
Ріже барвінок
Собі на вінок
Білими рученьками;
Прийшла до неї:
Матінка її:
Що ти робиш дитинко?
Ріжу барвінок
Собі на вінок
На свою головоньку.
Ой, чиж я tobі моя матінко
Не була вигідненська,
Що ти мя дасш,
Ти мя силуєш,
А я ще молоденька,
Не дуже розумненська.
Я тя силую,
Ой я тя даю,
З своєї головоньки,
З людської намовоної.

2.

(При вінкоплетенях).

Ой у лузї калина
Білим цвітом зацвила:
Пішли її дружки рвати,
Не дала ся уломати:

Пішла Горцинонька,
Пішла княгинонька
Наломала си квіту
З калинового цвіту!

Прийшла до світлоньки
Межи красні дівоньки,
Поставила на столоньку
Проти свого личенька,

Питала ся батенька:
Чи буду я такая,
Як калинонька тая?
Будеш дитинонько, будеш:

А як від мене підеш,
Спаде красонька з тебе,
З тебе молодої,
З косоньки жовтої.

3.

(Спротинська).

Вийди Маланочко молоденькая
Подиви ся всюденько:
Чи не стойть твій батенько
У котрого пороженька;
Ой знаюж бо я, знаю,
Що батенька не маю;

Пішлю ворону
В чужу сторону
По свою родиноньку;;
Пішлю зазулю
В сирую землю
По свого батенька.
Ворона летить,
Вісти приносить:
Буде тут родинонька.
Зазуля летить,
Вісти приносить:
Не буде твій батенько;
Сира земленька,
Тяжкі дверенька.
Годї їх отворити.
Ані віконця,
Ясного сонця
На тебе ся подивити,
Вже мій батенько,
Мій соколенько,
Перед милим Богом стоїть,
Вірне ся Богу молить:
Спустиж мене Боженьку
З неба на земленьку,
Най же ся подивлю
На свое дитятонько.
Ти душенько благая!
Тебе там не потреба:
Має вона там друженьки,
Вірнії услуженьки,
Вони їй вінець нарядять,
На посаг посадять,
Нарядять як панятко,
Посадять як сиротятко!

4

(Від стрия).

Просила Горпинонька
Свого Батенька:
Батеньку мій любий!
Запирай воротенька,
Не пусти княженька.
Не пусти Василенька
Дитинонько моя люба!
Як 'го не пускати?
Коли він ся просить,
Коли він ся стелить,
Хмелем коло двора,
Барвінком коло стола,
Соколом за столом.

5.

(Сиротинська).

Княгині матінонька
Перед Богом стойть,
На охрест руки держить,
Бога ся просить:
Пусти мене Боже!
Над село хмаров,
А в село дрібним дощем,
Чесним сонцем віконцем,
Най же ся подивлю,
Чи красно дитя убрано?
Убрано як панятко,
Посаджено як сиротяtko.

6.

Сіяла княгинонька долю,
Стоячи над водою;
Плині доле з водою,
Я попліну з тобою.
Там ми ся спочинемо,
Тай листи попишемо,
До мати пішлемо;
Най-же мама знає,
Що мене малу дас,
Не навчивши мене
Всякої роботи;
Научать мене люди,
Тоді мамі жаль буде.

7.

Вода луженьки забрала
І камінє дрібненьке,
Лиш одного каміння не брала,
Що дівчина на нім стояла.
Не пади косо на камінь,
Но, пади, косо, на зільничок;
Бо на камени зсічеш ся, —
А в зільничку приймеш ся.

8.

Просила княгинонька
Своєго братечка:
Братчикуж мій любий!
Сідлай кониченька,
Їдь у чистее поле
По стадо воронеє,
Зажениж бо його
До зільничка мого,
Най зіле випасе

І на копитах винесе;
Коні мої воронії
Витопчать зіле мое,
Най ся по мені не зістає
Подружечкам на радости,
Матіноньці на жалости:
Бо що матінонька гляне,
А деж тото дитяточко,
Що садило зілечко?

9.

Мовили — говорила
Ярая шпениця:
Не подоба моя
У стозі стояти,
Але подоба моя
У короваю розростати.
Мовила — говорила
Червона колина:
Не подоба моя
У лузі стояти,
Але подоба моя
У коровая сїти.
Де ти калино росла?
Щось така красна?
Тонка, висока,
Листем широка?
У лузі при керници,
При студеній водиці,
Від вітру буйненького,
Від дощу дрібненького,
Від сонця ясненького!
Десь дівчино росла,
Щось така красна?
У тата в холодочку,
При солодкім медочку!

(Від Бережан).

10.

(Коли на посаг садять).

Злетіли два ангели з неба,
Ой, сіли, впали Марусеньці на подвіре.
А з подвіря в застівне віконце,
А з віконця за тисові столи,
А з столів на лняні обруси,
А з обрусів на пшеничні хлібове,
А з хлібових на румяне личенько,
А з румяного личенька на барвіновий віночок
А з віночка на мушленовий рубочок.

11.

(При вінкоплетенях).

Надлетіло потятко це, це, це,
Сіло собі в віконечко, щебече,
А за столом паняночки глэгодяты,
Марисоньці віночок лагодяты.

12.

(При вінкоплетенях).

Їдьмо, поїдьмо
Полем, болонем:
Піском, камінем;
Пісок буде шуміти,
Камінь буде дудніти;
Вчують нас люди,
Славно нам буде,
Вчують селяни,
Що ідуть міщани.

13.

(Міщанська — як їдуть до молодої в неділю)

Вінку, мій, вінку,
З хрестячого барвінку,
Лишє-м тя один вила,
І то-м тя не сходила,
В суботу по полудни,
В неділю всю днионьку;
Дала би-м тя малювати,
Щоби в тобі погуляти,
Дала би-м тя золотити,
Щоби в тобі походити.

(Від Коломиї).

14.

(На початку весіля).

Лежали барви барвінковій —
Благослови Боже,
І ти Божая Мати,
Деревце убрати!
Райське деревенько
Перед раєм стояло,
Та в рай ся похіляло,
Та в рай ся похилило,
Тай сильненько зацвило.

15.

(Коли деревце убирають).

Колесом, колесом в гору сонце йде,
В нашої Марисечки рай ся ве:
Марисечко, дівочко, хтож тобі той рай дав?
Дав мені Бог і батенько мій.

16.

(Коли отець княгини вінець наряджас).

На папороть паде,
Отець вінок кладе
Білими рученьками,
Дрібними слезоньками;
Розшійнули ся оси,
Покотили ся коси,
З близька ся кланяючи,
Отцеви, матіноньці дякуючи.

17.

(Як весіле відійде до князя, свахи співають)

Встаю я скоро світ,
Подивлю ся, на подвіря: лише слід,
Де ковані залубниці стояли,
Де вороні коники іржали,
Totіж мою Марисечку взяли.
Чи я тобі мамко не дитятко?
Що ти мені даєш прички,
Против темної нічки?
Дай же мені мамко соловятко,
Аби мені раненько щебетало.
Щоби мене раненько пробуджало;
Бо чужая матіночка не збудить;
Хиба шде до сусіди, посудить,
Ото-ж моя невістиця такая,
Як у лісі колодище гнилая.

18.

(Коли перемітку наряджають).

Летіла біла пава,
Всі дівки поминула,
Лиш на марусечку впала.
Розмисляй собі,
Чи не жаль тобі?
Молода Марусечко!
Всі дівки грають,
Коси всі мають,
А тебе не приймають!

19.

(Від Золочева).

(Короваєви).
Ой раюж мій, раю,
Пшеничний короваю!
З семи керниць водиця,
З семи стогів шпениця:

* * *

А в нашої печі
Золотій плечі,
А срібній крила,
Щоб коровай гнітила.

20.

(В четвери при вінкоплетинах).

Пошід садок попід вишневий, зелений
Туди ж ми їхав молодий Василенко,
І зняв шапочку, і зняв і слухав:
А яж то мовив, що зазуленьки кували,
А то паняночки віночки вили й співали.

21.

(На предани).

Пошід гай зелененький
Впав сніжок молоденький,
Там коники походили,
Слідоньків наростили,
Слідом матінкою, слідом,
За своєю донькою,
Дай си Боже де послідити,
З собою до дому взяти.
Вийди Марусенько, вийди,
Може ти є кривдонькою.
Возьмемо тя назад з собою.
Нема Марусеньки в дому.
Пішла спати в солому.
А в якую? — в ячмінну!
А в чію? — в сусідну!

22.

Пропалз надія, забило ся серце,
Заплакали очи мої.
Любив я дівчину, тай та ізмінила,
Ой горенько в світі мені!

Якби вона знала любов мою щиру,
Вонаб не кидала мене,
Любилаб, кохала, як мати дитину,
І серце віддалаб своє.

А то десь далеко з іншим жартує,
За мене забула зовсім,
А я сиротина сиджу тай сумую,
Не силю і нічого не їм.

Як би вона знала, що сонце без неї
Не світить мені як другим,
Вона б смамяталась, менеб полобила,
Щасливі булиб ми зовсім.

Як би вона знала, що в світі без неї
Нема чого жити мені,
Вона б не цуралась мене бідолахи
І кинулаб жарти свої.

Тепер вже пропало, течуть з очий слези,
І серце щемить, та болить,
Піду, утоплю ся в глибокій крениці,
Не буду я більше вже жити.

Або як повішусь на тій гілячині,
Що в неї в садочку росте,
Умру я нещасний за тебе дівчино,
І гріх тобі буде за те.

PETER RUTA
431 POLSON AVE.
WINNIPEG 4, MAN.

ЗМІСТ.

I. ПІСНІ ТОВАРИСЬКІ ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ.

	Стор.
1. Де є руська вітчина	2
2. Дай нам Боже добрий час	4
3. До є дім мій	7
4. Козак пана не зневажав з віка	8
5. Колись Русин з під Бескида	9
6. Щастя нам Боже	11
7. Мир вам братя	12
8. Гей козаче в імя Бога	14
9. Я Русин був, є і буду	15
10. Як я братя раз сконаю	16
11. Там на горі крута вежа	17
12. Верховино, світку ти наш	18
13. Красна зоре	21
14. Ти дівчино із Подолля	21
15. Там де Чорна Гора шумно	22
16. Як ніч мя покриє	24
17. Козак коня напував	25
18. Стоїть явір над водою	28
19. Чого лози похилились	29
20.. З тої гори високої	30
21. Ой місяцю, місяченьку	31
22. Далась мене моя мати	32
23. Ой ти поїхав	33
24. І шумить і гуде	34
25. Ой відси гора	35
26. Сивий коню	35
27. Тече річка	36
28..Ой ти дівчино зарученая	37
29. А я люблю Петrusя	38
30. Ой вийшлаб я на музику	39
31. Ніхто не винен	40
32. Ой піду я до млина	40
33. Бувай здорова	41
34. Коло млина яворина	42
35. Боже з неба високого	43
36. Гей я Козак з України	44
37. Ти козаче чорновусий	45
38. Хто горівку пе	46
39. Час до дому, час	47

ІІ. ДУМИ І ДУМКИ.

	Стор.
1. Віють вітри	48
2. Ах я нещасний	49
3. Ой не ходи Грицю	50
4. Ах ти доле нещасная	51
5. Щож я буду бідний діяв	52
6. Ой за тихими водами	53
7. Ізза гори, ізза ліса	54
8. Цвітка дрібная	55
9. Ніс ся місяць	56
10. Шуми віtre	57
11. Ох ти доле	58
12. Повій віtre, вітресеньку	59
13. Повій віtre на Вкраїну	60
14. Ой під гаєм зелененьким	61

ІІІ. КОЛОМІЙКИ.

I. Любовні:

1. Молодецькі	66
2. Дівочі	70
3. Сиротинські	74
4. Вояцькі	76

ІІ. Жартобливі:

1. Молодецькі	80
2. Дівочі	84

ІV. ШУМКИ.

Шумки	87—89
-------------	-------

V. СПІВАНОЧКИ ПРИ ТАНЦЯХ.

1. А хто хоче Гандзю знати	90
2. Сім день молотила	90
3. З того часу як вженив ся	91
4. Нащож мене зачіпаєш	92
5. Ой Гандзю милостива	92
6. На дорозі жук, жук	93
7. Не топила, не варила	93

VI. ГАГІЛКИ.

1. Воротаре, воротаре	95
2. Ой Данчику, Білоданчику	95
3. Ой ніхто там не бував	96

VII. ПІСНІ ВЕСІЛЬНІ.

1. Треба косу розплітати	98
2. Ой у лузі калина	99
3. Вийди Маланочко	99

	Стор.
4. Просила Горпинонька	101
5. Княгині матінонька	101
6. Сіяла княгинонька долю	102
7. Вода луженьки забрала	102
8. Просила княгинонька	102
9. Мовила, говорила	103
10. Злетіли два ангели	104
11. Надлєтіло потятко	104
12. Їдьмо, поїдьмо	104
13. Вінку мій, вінку	105
14. Лежали барви барвінковій	105
15. Колесом, колесом	105
16. На папороть паде	106
17. Встаю я скоро світ	106
18. Летіла біла пава	107
19. Ой раюж мій, раю	107
20. Попід садок, попід вишневий	107
21. Попід гай зелененський	108
22. Пропала надія	108

—0—

ЧИЧУЛИ ВИ ПРО ЧАСОПИСЬ
„Канадийский Фармер“

Соє найстарша, і найбільша, національна, популярно - просвітна й поганічна часопись для всіх верств Українського народу, а виходить у Вінниці кожного тижня в п'ятницю.

Хто не чув ще про цю часопись і не читав

„Канадского Фармера“.

повинен конче пізнати сю незвичайно цікаву і хосенну для кожного часопису.
В тій цілі треба вислати лише два долари адресуючи донладно:

CANADIAN FARMER

CANADIAN FARMER

P. O. Box 2656 St. B.

Winnipeg, Man.

а буде відставати через цілий рік сю часопись.

І певно, хто лише через один рік буде читати пільно «Канадський Фармер», остане постійним його передплатником, та іще буде з запалом захочувати до передплати сеї часописи своїх сусідів і знакомих. А се тому, бо часопис «Канадський Фармер» подає своїм читачам найхосеніші відомості, які дотичать нашого народного життя і добробуту, найновійші важні вісти з краю, держави і цілого світа. До того від часу до часу часописъ містить гарні образки, смішні або сатиричні і т. ін.

Крім того в кождім числі «Нанайского Фармера» друкується найцікавіші повісті і наукові статті наших і чужих знаменитих писателів...

А що? Чи-ж не варта передплачувати такої займаючої і дешевої часописи? Тож не відтягайтесь, не надумуйте ся довго добрі люди, лише чим спорша шліть передплату на

«КАНАДИЙСКИЙ ФАРМЕР».

а запреноумерувавши єю часопись, будете мати в ній найліпшого приятеля, а тим причините також не мало до піднесення нашої української преси у прибраній Вітчині.

»КАНАДІЙСКИЙ ФАРМЕР« друкує ся на 8 сторін великого формату і його читає приблизно 15,000 людей. Передплата з огляду на високу ціну паперу і ін. друкарських приборів зістала піднесена з \$1 50 до \$2.00, але за те кожний передплатник дістає гарну премію вартості 50 цт.

Передплату треба слати на адресу:

CANADIAN FARMER

P.O. Box 3656-B.

Winnipeg, Man.